

THEOSOFISCHE BIBLIOTHEEK.

3. SERIE.

No. 17.

VEGETARISME EN OCCULTISME

DOOR C. W. LEADBEATER IN "SOME GLIMPSES
OF OCCULTISM". (UIT HET ENGELSCHE VERTAALD
DOOR J. D. v. K. V.) :: :: :: :: :: ::

1906.

UITGAVE VAN DE THEOSOFISCHE UITGEVERS-
MAATSCHAPPIJ
POSTBUS 76 en 79, AMSTERDAM.

THE
2-6
LEAD
37

26
LEAD-37

VEGETARISME EN OCCULTISME
DOOR C. W. LEADBEATER IN "SOME
GLIMPSES OF OCCULTISM". :-: UIT HET
ENGELSCHE VERTAALD DOOR J. D. v. K. V.

1906.

UITGAVE VAN DE THEOSOFISCHE UITGEVERS-
MAATSCHAPPIJ, AMSTELDIJK 76 & 79, AMSTERDAM.

VEGETARISME EN OCCULTISME.

Wanneer wij spreken over het verband tusschen vegetarisme en occultisme kan het zijn nut hebben te beginnen die uitdrukkingen te omschrijven zooals wij in het algemeen bij andere gelegenheden gedaan hebben. Wij weten allen wat bedoeld wordt met vegetarisme; en ofschoon er verschillende soorten zijn, zal het niet noodig zijn, die te bespreken. De vegetariër is hij, die zich onthoudt van het gebruik van vleesch als voedsel. Er zijn sommigen, die de producten, die van een dier worden verkregen zonder het leven van het dier te vernietigen, als b.v. melk, boter en kaas, toelaten. Er zijn anderen die zich bepalen tot zekere soorten groenten — tot vruchten en noten misschien; er zijn anderen die er de voorkeur aan geven slechts voedsel te gebruiken, dat ongekookt kan worden gegeten; anderen willen geen voedsel nuttigen dat onder den grond groeit, zooals aardappelen, knollen en wortelen. Wij behoeven ons om deze verdeelingen niet te bekommeren, maar omschrijven den vegetariër eenvoudig als iemand, die zich onthoudt van alle voedsel dat wordt verkregen door het slachten van dieren — natuurlijk insluitende vogels en visch.

Hoe zullen wij occultisme omschrijven? Het woord is afgeleid van het Latijnsche "occultus", verborgen; zoodat het beteekent de studie van de verborgen wetten der natuur. Daar alle groote natuurwetten feitelijk veel

meer werken in de onzichtbare wereld dan in de zichtbare, sluit het occultisme in het innemen van een veel ruimer gezichtspunt ten opzichte der natuur, dan dat, hetwelk gewoonlijk wordt ingenomen. De occultist dan, is iemand, die alle natuurwetten bestudeert, die hij kan bereiken of waarvan hij kan hooren en als gevolg van zijn studie zich vereenzelvigd met deze wetten en zijn leven wijdt aan den dienst der ontwikkeling. Hoe beschouwt het occultisme het vegetarisme? Het beschouwt het gunstig en dat wel om vele redenen. Deze redenen kunnen worden verdeeld in twee soorten, die, welke gewoon en zinnelijk waarneembaar en die welke occult of verborgen zijn. Er bestaan hier beneden op het grofstoffelijk gebied vele redenen ten gunste van het vegetarisme, die duidelijk zijn voor ieder, die de moeite wil nemen het onderwerp te onderzoeken en deze zullen op den occulten studeerende zelfs nog krachtiger invloed hebben dan op den gewonen mensch. Behalve deze en hen verre te bovengaande kent de occulte studeerende andere redenen, die voortvloeien uit de studie van deze verborgen wetten, die tot nu toe door de meerderheid der menschheid nog zoo weinig worden begrepen. Daarom moeten wij onze overweging van deze redenen in twee deelen verdeelen, eerst de gewone en zinnelijk waarneembare nemende.

ZELFZUCHTIGE REDENEN TEN GUNSTE VAN BEHOORLIJK VOEDSEL.

Zelfs deze gewone redenen kunnen weer in twee soorten worden onderverdeeld, waarvan de eerste die bevat, welke volstrekt stoffelijk en als het ware zelfzuchtig zijn en de tweede die, welke kunnen worden omschreven als de moreele en onzelfzuchtige overwegingen. Laat ons dan eerst de redenen ten gunste van het vegetarisme beschouwen die eenvoudig den mensch

zelf aangaan en zuiver op stoffelijk gebied liggen. Voor het oogenblik zullen wij ter zijde stellen de overweging van de uitwerking op anderen, die zoo oneindig veel belangrijker is en alleen denken aan de gevolgen voor den mensch zelf. Het is noodzakelijk, dit te doen daar één der tegenwerpingen die dikwijls tegen het vegetarisme wordt te berde gebracht is, dat het een mooie theorie is maar één die onmogelijk kan worden in praktijk gebracht, daar verondersteld wordt dat een mensch niet kan leven zonder dood vleesch te nuttigen. Die tegenwerping is volkomen onjuist en is gebazeerd op onwetendheid of verdraaiing van feiten. Ik ben zelf een voorbeeld van haar onwaarheid, want ik heb gedurende de laatste zeven en twintig jaar geleefd zonder de bezoedeling van vleeschvoedsel — zonder visch, gevogelte of eieren en niet alleen leef ik nog maar ik ben gedurende al dien tijd buitengewoon gezond geweest. En ik ben op dat punt volstrekt geen bijzonderheid want ik ken eenige duizenden anderen die hetzelfde gedaan hebben. Ik ken eenige jongere menschen, die zoo gelukkig geweest zijn, niet door het eten van vleesch bezoedeld te zijn gedurende hun geheele leven en zij zijn bepaald minder ziek, dan zij die het wel nuttigen. Er zijn zekerlijk vele redenen ten gunste van het vegetarisme uit een zelfzuchtig oogpunt; en ik plaats die het eerst omdat ik weet, dat de zelfzuchtige overwegingen tot verreweg de meeste menschen het meest zullen spreken ofschoon ik hoop, dat wij mogen aannemen, dat de moreele overwegingen, die ik later zal aanvoeren, op hen, die Theosofie bestudeeren veel krachtiger invloed zullen hebben.

WIJ HEBBEN HET BESTE NOODIG.

Ik neem aan dat bij voedsel zoowel als bij elk ander ding wij allen het beste willen hebben dat wij kunnen krijgen.

Wij moesten wenschen om ons leven en daarom ons dagelijksch voedsel als een niet onbelangrijk deel van ons leven in overeenstemming te brengen met ons streven, in overeenstemming met het hoogste dat wij kennen. Wij moesten blij zijn dat te krijgen wat werkelijk het beste is; en wanneer wij nog niet genoeg weten om te kunnen waardeeren wat het beste is, dan moesten wij blij zijn om dat te leeren. Wanneer wij er over denken zullen wij zien, dat dit het geval is in andere richting zooals bijvoorbeeld bij de muziek, of bij kunst of bij de letterkunde. Wij hebben van kindsbeen af geleerd dat, wanneer wij onzen muzikalen smaak in de beste richting wenschen te ontwikkelen, wij slechts de beste muziek moeten uitkiezen en wanneer wij deze in het eerst niet volkomen op prijs stellen of begrijpen dan moeten wij rustig willen wachten en luisteren tot ten laatste iets van haar vriendelijke schoonheid daagt voor onze ziel en wij beginnen te begrijpen wat in het begin geen antwoord in ons hart te voorschijn riep. Wanneer wij het beste in de kunst willen op prijs stellen dan moeten wij niet voortdurend onze aandacht richten op sensatiebladen met politie-nieuws of op de monsterachtige afschuwelijkheden die verkeerdelijk "grappige afbeeldingen" worden genoemd maar wij moeten voortdurend kijken en leeren tot de geheimenis van het werk van Turner zich aan onze geduldige beschouwing begint te ontvouwen of wij het in ons vermogen krijgen de groote breedte van opvatting van Velasquez te begrijpen. Zoo ook in de letterkunde. Het is veler treurige ervaring geweest, dat veel van het beste en schoonste verloren gaat voor hen, wier geestesvoedsel uitsluitend bestaat uit het sensatiedagblad of de goedkoope roman of uit die schuimachtige massa afval die als uitschot wordt naar boven gedreven op het gesmolten levensmetaal, novellen, tijdschriften en fragmenten van een soort die noch den onwetende leeren, noch den zwakke sterken noch den onrijpe

ontwikkelen. Wanneer wij het verstand onzer kinderen willen ontwikkelen dan laten wij hen niet geheel aan hun eigen onontwikkelde smaak in al deze zaken over, maar wij trachten hen te helpen om die smaak te oefenen, zij het in de kunst, in de muziek of in de letterkunde.

Zeker kunnen wij dan trachten het beste te vinden zoowel bij stoffelijk als bij geestesvoedsel en voorzeker moeten wij dit niet door enkel blind instinct vinden maar door te leeren om de zaak van het hooger gezichtspunt te overdenken en te beredeneeren. Er zijn misschien menschen in de wereld, die geen begeerte hebben voor het beste, die op de lagere gebieden willen blijven en bewust en opzettelijk in zich willen opnemen wat grof is en doet ontaarden maar voorzeker zijn er zeer velen, die zich hier boven willen verheffen, velen die gaarne verheugd het beste zouden nemen wanneer zij maar wisten wat het was of wanneer hun aandacht er op werd gevestigd.

Er zijn mannen en vrouwen moreel van de hoogste soort, die toch er toe zijn opgebracht om zich als de hyenas en wolven van het leven te voeden en die geleerd hebben dat hun noodzakelijk voedsel het lijk van een geslacht dier is. Er is maar weinig nadenken voor noodig om ons te toonen dat dit afschuwelijke voedsel niet het beste en zuiverste kan zijn en dat wanneer wij ooit wenschen te rijzen in de schaal der natuur, wanneer wij ooit wenschen, dat onze lichamen zuiver en rein zullen zijn zooals tempels van den Meester moeten zijn, dan moeten wij deze walgelijke gewoonte verlaten en onze plaats innemen onder de vorstelijke scharen die werken voor de ontwikkeling der menschheid — die werken voor het hoogste en reinste in alles, zoowel voor hen zelve als voor hun medemenschen. Laat ons in bijzonderheden nagaan waarom de vegetarische levenswijze ongetwijfeld de reinste en de beste is.

I. MEER VOEDSEL.

Ten eerste: omdat planten meer voedsel bevatten dan een gelijke hoeveelheid dood vleesch. Dit zal velen als een vreemde en ongeloofelijke bewering in de ooren klinken omdat zij opgevoed zijn in het geloof dat zij niet kunnen leven wanneer zij zich niet bevuilen met vleesch en deze bedriegelijke voorstelling is zoo ver verbreid dat het heel moeielijk is den gemiddelden mensch er uit wakker te schudden. Men moet wèl begrijpen dat dit geen quaestie is van gewoonte of gevoel of vooroordeelen; het is eenvoudig de quaestie van een eenvoudig feit, en wat de feiten betreft is er niet en is er nooit de geringste quaestie geweest. Er zijn in voedsel vier bestanddeelen noodig die allen van belang zijn voor het herstel en het opbouwen van het lichaam: (*a*) proteïne, of stikstof; (*b*) koolhydraten; (*c*) vetten; (*d*) zouten. Dit is de classificeering die gewoonlijk onder physiologen wordt aangenomen ofschoon sommige nieuwe onderzoekingen strekken om haar tot op zekere hoogte te wijzigen. Nu is er niet de minste quaestie of al deze bestanddeelen komen in grooter hoeveelheid in planten voor dan in dood vleesch. Bijvoorbeeld melk, room, kaas, boter, erwten en boonen bevatten een hooger percentage proteïne of stikstof. Tarwe, haver, rijst en andere graansoorten, vruchten en de meeste groenten (uitgezonderd misschien erwten, boonen en linzen) bestaan voornamelijk uit koolhydraten, d. w. z. uit stijfsel en suiker. De vetten worden in bijna elk proteïne-voedsel gevonden en kunnen natuurlijk ook worden geuuttigd in den vorm van boter of olie. De zouten worden feitelijk in ieder voedsel in grooter of kleiner hoeveelheid aangetroffen. Zij zijn van het grootste belang voor het instandhouden van de lichaamsweefsels en wat men zout-verhongering noemt is de oorzaak van vele ziekten.

Soms beweert men dat vleeschspijzen sommige dezer bestanddeelen in grooter hoeveelheid bevatten dan groenten en sommige tabellen zijn zoo opgemaakt, dat zij dezen indruk geven maar nog eens dit is een quaestie van feiten en moet uit dat oogpunt worden bekeken. De eenige bronnen van kracht in dood vleesch zijn het eiwit, dat het bevat en het vet; en daar het vet erin zeker niet meer waarde heeft dan ander vet, is het eenige punt, dat overweging verdient de eiwitstoffen. Nu moet men er aan denken, dat eiwitstoffen slechts één oorsprong hebben; zij zijn organisch in de planten en nergens anders. Noten, erwten, boonen en linzen zijn veel rijker in deze bestanddeelen dan eenige soort vleesch en zij hebben dit enorme voordeel, dat de eiwitstoffen zuiver zijn en daarom alle kracht bevatten die er oorspronkelijk gedurende hun organisatie in is opgehoopt. In het dierlijk lichaam gaan deze eiwitstoffen, die het dier gedurende zijn leven uit het plantenrijk heeft opgenomen voortdurend in anorganisatie over, gedurende welken overgang de energie, die er oorspronkelijk in is opgehoopt, wordt vrij gemaakt. Bij gevolg kan wat reeds door één dier gebruikt is niet door een ander worden gebruikt. De eiwitstoffen worden in sommige dezer tabellen geschat naar de hoeveelheid stikstof die zij bevatten maar in vleeschspijzen bevinden zich vele stofwisselingsproducten als ureum, urine-zuur en kreatine, welke alleen stikstof bevatten en daarom als eiwit worden gerekend ofschoon zij volstrekt geen voedingswaarde hebben.

En dit is niet alle kwaad; want deze stofwisseling gaat noodzakelijk vergezeld van de vorming van verschillende vergiften die altijd in vleesch van elke soort te vinden zijn en in vele gevallen is de kwaadaardigheid dezer vergiften zeer groot. Gij zult dus opmerken dat wanneer gij eenig voedsel trekt uit het eten van dood vleesch, gij dat verkrijgt omdat het dier gedurende zijn

leven planten heeft gegeten. Gij krijgt minder voedsel dan gij behoortet te krijgen omdat het dier er al de helft van heeft verbruikt en gij krijgt daarbij verschillende ongewenschte stoffen en zelfs eenige werkzame gifstoffen, die natuurlijk bepaald schadelijk zijn. Ik weet, dat er vele doktoren zijn, die het walgelijke vleeschdiët voorschrijven om den mensch te versterken en dat zij dikwijls een zekere mate van succes bereiken; ofschoon zij het zelfs op dat punt niet eens zijn, want Dr. Milner Fotherfill schrijft: "Al de bloedstorting veroorzaakt door den oorlogszuchtigen aard van Napoleon is niets vergeleken met het verlies van het leven van de myriaden personen die in hun graf zijn neergedaald door een misplaatst vertrouwen in de veronderstelde waarde van bouillon". In ieder geval de resultaten van versterking kunnen gemakkelijker uit het plantenrijk worden verkregen wanneer de wetenschap van het diët behoorlijk wordt begrepen en zij kunnen worden bereikt zonder de afgrijselijke bezoedeling en zonder al de ongewenschte bijkomende dingen van het andere stelsel. Laat mij u toonen dat ik in dit alles geen ongegronde beweringen doe; laat mij voor u de meeningen van geneesheeren aanhalen, van mannen wier namen welbekend zijn in de medische wereld, zoodat gij kunt zien dat ik overvloedig gezag heb voor al wat ik gezegd heb.

Wij vinden dat Sir Henry Thompson, M. D., F. R. C. S. zegt: "Het is een algemeene dwaling om vleesch in welken vorm ook als noodig voor het leven te beschouwen. Al wat noodig is voor het menschelijk lichaam kan door het plantenrijk worden geleverd.... De vegetariër kan uit zijn voedsel alle stoffen trekken die voor den groei en het onderhoud van het lichaam noodig zijn zoowel als voor het voortbrengen van hitte en kracht. Het moet als een onbetwistbaar feit worden toegegeven dat sommige menschen die van dit voedsel

leven sterker en gezonder zijn. Ik weet welk een groot deel van het overheerschende vleesch-diët niet slechts verkwistende overdadigheid maar een bron van ernstig gevaar is voor den gebruiker". Hier is een volkomen duidelijke mededeeling van een welbekend dokter.

Dan kunnen wij ons wenden tot de woorden van een Lid der Royal Society, Sir Benjamin Ward Richardson, M. D.; deze zegt: "Het moet eerlijk worden toegegeven dat plantaardige stoffen wanneer zij zorgvuldig worden uitgekozen de meest in het oogvallende voordeelen bezitten in voedingswaarde boven vleesch.... Ik zou gaarne een vegetarische leefwijze en het eten van vruchten algemeen toegepast willen zien en ik geloof dat dat zal gebeuren".

De bekende dokter, Lord Playfair C. B. heeft heel duidelijk gezegd: "Vleeschvoeding is volstrekt niet noodig voor den mensch; en wij zien dat Dr. F. J. Sykes, B. Sc., de officieele arts van St. Pancras, schrijft: "De scheikunde verzet zich evenmin tegen vegetarisme als de biologie.

Vleeschvoeding is zeker niet noodig om de eiwitstoffen te verschaffen noodig voor het herstellen der weefsels, daarom is een goedgekozen plantaardig diët, van chemisch oogpunt gezien, volkomen voldoende voor de voeding van den mensch".

Dr. Francis Vacher, F. R. C. S., F. C. S. zegt: "Ik geloof niet dat de mensch fysiek of geestelijk, door vleesch te eten er beter aan toe is".

Dr. Alexander Haig, F. R. C. P., de eerste geneesheer van een der groote Londensche hospitalen schreef: "Dat het gemakkelijk mogelijk is ons lichaam te onderhouden met de voortbrengselen uit het plantenrijk behoeft voor physiologen geen bewijs zelfs wanneer de meerderheid van het menschelijk ras niet voortdurend bezig was, dit aan te toonen; en mijn onderzoekingen bewijzen niet alleen dat het mogelijk is, maar dat het

oneindig verkieselijk is en grootere krachten verschaft van lichaam en geest".

Dr. M. F. Coomes eindigde in "The American Practitioner and News" van Juli 1902 een wetenschappelijk artikel als volgt: "Laat mij eerst constateeren dat het vleesch van warmbloedige dieren niet noodig is als voedsel om het menschelijk lichaam in volmaakte gezondheid te houden". Hij gaat voort met eenige verdere opmerkingen, die wij onder ons volgende hoofd zullen citeeren. De Dekan der Faculteit van Jefferson Medical College (van Philadelphia) zeide: "Het is een welbekend feit dat granen als dagelijksche voedingsmiddelen een hooge plaats bekleeden in de menschelijke huishouding; zij bevatten meer dan voldoende bestanddeelen om het leven in zijn hoogsten vorm te onderhouden. Als de waarde van koren als voedingsmiddel beter bekend was, zou dat goed zijn voor het ras. Naticos leven en bloeien bij dat voedsel alleen en het is volkomen bewezen dat vleesch niet noodig is".

Daar hebt gij volkomen duidelijke mededeelingen en alle zijn genomen uit de geschriften van bekende mannen die een uitgebreide studie van de scheikunde der voedingsmiddelen hebben gemaakt. Het is onmogelijk te ontkennen dat de mensch bestaan kan zonder dit afschuwelijke voedsel en bovendien dat er meer voeding is in een gelijke hoeveelheid planten dan dood vleesch. Ik zou u nog vele andere aanhalingen kunnen geven maar voorzeker zijn de hierboven genoemde voldoende en zij zijn goede voorbeelden van de overige.

2. MINDER ZIEKTE.

Ten tweede: omdat vele ernstige ziekten ontstaan door deze afschuwelijke gewoonte om doode lichamen te eten. Hier zou ik u wederom gemakkelijk een lange lijst aanhalingen kunnen geven maar evenals te voren

zal ik met enkele volstaan. Dr. Josiah Oldfield, M. S. C. S., L. R. C. P. schrijft: "Vleesch is een onnatuurlijk voedsel en draagt er dus toe bij om functioneele storingen te weeg te brengen. Zooals het in de moderne beschaving wordt gebruikt is het tot enormen graad besmet met afschuwelijke ziekten (die gemakkelijk op den mensch kunnen worden overgedragen) als kanker, tering, koorts, ingewandswormen etc. Er is weinig reden om er zich over te verwonderen dat het eten van vleesch één der ernstigste ziekte-oorzaken is, die negen en negentig van alle honderd menschen die geboren worden wegslepen".

Sir Edward Saunders zegt ons: "Iedere poging om de menschheid te leeren, dat biefstuk en bier niet noodig zijn voor de gezondheid en kracht moet goed zijn en strekken tot voorspoed en geluk; en wanneer dit voortgaat geloof ik, dat we in de eerste plaats minder zullen hooren van jicht en Brightsche ziekte en lever en nierlijden en in de tweede plaats minder van dierlijkheid, het slaan van vrouwen en moord.

Ik geloof dat de richting is naar de vegetarische leefwijze, dat deze zal worden erkend als juist en geschikt en dat de tijd niet ver af is dat het denkbeeld dierlijk voedsel te nuttigen den beschaafden mensch zal stuiten".

Sir Robert Christison M. D., verzekert stellig dat "het vleesch en de afscheidingen van dieren aangedaan door karbonkelachtige ziekten overeenkomende met anthrax zoo vergiftig zijn, dat zij, die deze voortbrengselen eten er ernstig ziek van kunnen worden — de ziekte neemt dan den vorm aan hetzij van ontsteking van het spijsverteringskanaal of van het uitbreken van één of meer bloedzweren". Dr. A. Kingsford, van de Parijsche Universiteit zegt: "Vleesch van dieren kan de onmiddellijke oorzaak worden van vele pijnlijke en afschuwelijke ziekten. Het is niet onwaarschijnlijk dat

scrofula, die vruchtbare bron van lijden en dood zijn ontstaan te danken heeft aan de gewoonte, vleesch te eten. Het is een merkwaardig feit, dat het woord scrofula is afgeleid van scrofa zeug. Te zeggen, dat iemand scrofula heeft, beteekent dat hij de zwijne-ziekte heeft”.

In zijn vijfde rapport aan den Privy Council in Engeland zien wij Professor Gamgee constateeren, dat “een vijfde van de geheele verbruikte voorraad vleesch wordt verkregen van dieren, gedood gedurende een toestand van kwaadaardige ziekte”, terwijl Professor A. Wynter Blyth, F. R. C. R. schrijft: “Economisch gesproken is vleeschvoedsel niet noodig; en ernstig ziek vleesch kan zoo worden toebeleid dat het er als vrij goed vleesch uitziet. Menig dier met ver voortgewoekerde longziekte vertoont aan het bloote oog geen verschijnsel in het vleesch dat van het normale verschilt”.

Dr. M. F. Coomes merkt in het boven geciteerde artikel op: “wij hebben vele plaatsverangers voor vleesch die vrij zijn van de schadelijke gevolgen van dat voedsel voor het gestel — namelijk in het veroorzaken van rheumatiek, jicht en alle andere verwante ziektes, om niet te spreken van ophooping van bloed in de hersenen, die dikwijls eindigt in apoplexie en ader-ziekten van den één of anderen aard, migraine en menig andere dergelijke vorm van hoofdpijn, voortvloeiende uit het overmatig gebruik van vleesch en dikwijls zich voordoende wanneer niet overmatig veel vleesch wordt genuttigd”.

Dr. J. H. Kellogg merkt op: “Het is belangrijk op te merken dat wetenschappelijke mannen over de geheele wereld gaan inzien dat het vleesch van dieren geen zuiver voedingsmiddel is, maar gemengd is met vergiftige bestanddeelen gelijksoortig aan excrementen, die het natuurlijk gevolg zijn van dierlijk leven. De plant verzamelt arbeidskracht. Uit de plantenwereld —

de steenkool en het hout — wordt de arbeidskracht getrokken die onze stoommachines doet loopen, onze treinen trekt, onze stoomschepen voortdrijft en het werk der beschaving doet. Uit de plantenwereld trekken alle dieren direct of indirect de kracht die zich in het dierlijk leven openbaart door spier- en hersenwerk. De plant bouwt op; het dier haalt neer. De plant zamelt kracht op, het dier verbruikt kracht. Verschillende soort afval en giftige stoffen zijn het gevolg van de openbaring van kracht, hetzij bij de locomotief of het dier. De werkende weefsels van het dier worden slechts in staat gesteld hun werkzaamheid voort te zetten door het feit dat zij voortdurend worden schoon gewasschen door het bloed, een nooit ophoudende stroom die door en langs ze heen vloeit en de giftige stoffen die het gevolg zijn van hun werk meeneemt, zoo spoedig zij gevormd worden. Het aderlijke bloed dankt zijn samenstelling aan deze giften, die door de nieren, de longen, de huid en de darmen worden verwijderd. Het vleesch van een dood dier bevat een groote hoeveelheid van deze giften, waarvan het verwijderen ophoudt op het oogenblik van den dood, ofschoon hun vorming gedurende eenigen tijd na den dood voortgaat. Een beroemd Fransch geneesheer merkte onlangs op, dat bouillon in waarheid een oplossing van vergiften is. Verstandige doktoren beginnen overal deze feiten te erkennen en ze in praktische toepassing te brengen”.

Gij ziet, hier hebben wij wederom geen gebrek aan bewijs; en vele van de aanhalingen met betrekking tot het brengen van gifstoffen in het gestel door het eten van vleesch zijn niet van vegetarische doktoren maar van hen, die het nog voor goed houden om matig van lijken te eten maar toch tot op zekere hoogte de zaak wetenschappelijk hebben bestudeerd. Men moet er aan denken, dat dood vleesch nooit in een toestand van

volmaakte gezondheid kan verkeeren omdat de ontbinding begint op het oogenblik dat het dier gedood wordt. Allerlei stoffen worden gevormd in dit proces van achteruitgaande verandering; deze zijn allen nutteloos en vele ervan zijn bepaald gevaarlijk en vergiftig. In de oude geschriften der Hindoes treffen wij een zeer merkwaardige passage aan, die wijst op het feit dat zelfs in Indië sommige van de lagere castes in dien vroegen tijd waren begonnen zich met vleesch te voeden. Daar wordt medegedeeld dat in oude tijden slechts drie ziekten bestonden, één van welke de ouderdom was; maar dat nu, sedert de menschen waren begonnen vleesch te eten, acht en zeventig nieuwe ziekten ontstaan waren. Dit bewijst ons dat het denkbeeld dat ziekte kan ontstaan door het eten van lijken gedurende duizenden jaren is erkend.

3. NATUURLIJKER VOOR DEN MENSCH.

Ten derde: omdat de mensch door de natuur niet is gemaakt om vleesch te eten, zoodat dit afschuwelijke voedsel niet geschikt voor hem is. Laat mij u hier wederom eenige aanhalingen geven om u te toonen welke autoriteiten in deze zaak aan onze zijde staan. Baron Cuiver zelf schrijft: "Het natuurlijke voedsel van den mensch, te oordeelen naar zijn vorm, bestaat uit vruchten, wortelen en planten" en Professor Ray zegt ons: "De mensch was zeker nooit gemaakt om een vleeschetend dier te zijn". Sir Richard Owen F. R. S. schrijft: "Anthropoiden en alle vierhandigen trekken hun voedsel uit vruchten, graansoorten en andere sappige plantaardige stoffen en de nauwkeurige overeenkomst die bestaat tusschen den bouw dezer dieren en dien van den mensch toont duidelijk zijn vruchten-etende natuur aan". Een ander lid der Royal Society, Prof. William Lawrence, schrijft: "De tanden van den mensch hebben niet de geringste gelijkenis met die van vleeschetende

dieren en hetzij wij de tanden, de kaken of de spijs verteringsorganen beschouwen, de menschelijke bouw gelijkt nauwkeurig op die van vruchtetende dieren".

Dr. Spencer Thompson merkt wederom op: "Een physioloog zal betwisten dat de mensch op een vegetarisch dieet behoorde te leven, en Dr. Sylvester Graham schrijft: "De vergelijkende anatomie bewijst, dat de mensch van nature een vruchtenetend dier is, gemaakt om te leven van vruchten, zaden en meel bevattende planten."

De wenschelijkheid van de vegetarische leefwijze behoeft natuurlijk geen betoog voor wie gelooft in de inspiratie van de H. Schrift want men zal zich herinneren, dat God, in den tuin van het Paradijs tot Adam sprekende, zeide: "Zie, ik heb U ieder zaaddragend kruid gegeven, dat op de geheele aarde groeit en iedere boom waarin de vrucht is van een boom, die zaad geeft; voor u zal het tot vleesch strekken". Het was slechts na den val des menschen, toen de dood in de wereld kwam dat een meer ontaard denkbeeld over voedsel ontstond en als wij nu hopen weer tot Paradijs-toestanden te rijzen moeten wij zeker beginnen onnoodig slachten af te schaffen, dat geschiedt om ons te voorzien van afschuwelijk en ons verlagend voedsel.

4. GROOTER KRACHT.

Ten vierde: Omdat de menschen sterker en beter zijn bij een vegetarisch dieet. Ik weet dat de menschen zeggen: "Gij zult zoo zwak worden als ge geen dood vleesch eet". Maar in werkelijkheid is dit volkomen onwaar. Ik weet niet of er misschien menschen zijn die vinden dat zij zwakker zijn bij een plantenvoeding; maar dit weet ik, dat in vele atletische wedstrijden in den laatsten tijd de vegetariërs hebben bewezen het sterkst

te zijn en het meeste uithoudingsvermogen te hebben — zooals b.v. in de wielervedstrijden in Duitschland kort geleden, waar allen, die goede plaatsen kregen in den wedstrijd vegetariërs waren. Er zijn vele dergelijke proeven geweest en zij toonen, dat — wanneer het overige gelijk staat, de man, die zuiver voedsel gebruikt beter slaagt. Wij hebben feiten onder de oogen te zien en in dit geval staan de feiten gèheel aan één kant tegenover dwaze vooroordeelen en walgelijke begeerte aan den anderen. De reden werd nog heel onlangs duidelijk gegeven door Dr. J. D. Craig, die schrijft: “Vleescheters pochen dikwijls op lichaamskracht, vooral wanneer zij voor het grootste deel in de buitenlucht leven; maar zij hebben deze bijzonderheid, dat zij niet het uithoudingsvermogen hebben van vegetariërs. De reden hiervan is dat vleesch reeds op het afdalende pad is van achteruitgaande verandering en bijgevolg is de aanwezigheid daarvan in de weefsels van korter duur. De beweegkracht daaraan gegeven in het lichaam van het dier waarvan het genomen was, wordt versterkt door een anderen aandrang in het tweede en daardoor is de kracht die het bevat spoedig uitgeput en is er dringende vraag naar meer om zijn plaats in te nemen. De vleescheter dus kan, als als hij goed gevoed wordt veel werk doen in korter tijd. Hij wordt echter gauw hongerig en wanneer dat het geval is, zwak. Aan den anderen kant verteren plantaardige stoffen langzaam; zij bevatten den geheelen oorspronkelijken voorraad kracht en geen vergiften; hun teruggaande verandering is minder vlug dan bij vleesch, daar zij pas begonnen is en daarom wordt hun arbeidskracht langzamer, met minder verlies losgemaakt en de persoon, die ermee gevoed wordt kan zoo noódig langen tijd werken zonder ongemak. De menschen, die zich in Europa van vleesch onthouden zijn van de betere en meer ontwikkelde klasse en het onderwerp

uithoudingsvermogen is door hen nagegaan en door en door onderzocht. In Duitschland en Engeland zijn een aantal merkwaardige athletische wedstrijden gehouden, die uithoudingsvermogen vereischten, tusschen vleescheters en vegetariërs met het resultaat dat de vegetariërs onveranderlijk als overwinnaars voor den dag kwamen”.

Bij onderzoek zullen wij vinden, dat dit feit heel lang bekend geweest is, want zelfs in de heel oude geschiedenis vinden wij er sporen van. Men zal zich herinneren dat van alle Grieksche stammen de Spartanen, zooals algemeen werd toegegeven en bekend was, het sterkst waren en het meeste uithoudingsvermogen bezaten; en de buitengewone eenvoud van hun plantaardige leefwijze is een zaak van algemeene bekendheid. Denk ook aan de Grieksche Athleten — zij, die zich met zulk een zorg voorbereidden tot deelneming aan de Olympische en Isthmische spelen. Wanneer gij de klassieken leest, zult gij zien dat deze mannen, die in hun eigen lijn de geheele overige wereld voorbijstreefden, leefden van vijgen, noten, kaas en mais. Dan waren er de Romeinsche Gladiatoren — mannen van wier kracht hun leven en roem afhingen; en toch zien wij, dat hun dieet uitsluitend bestond uit gerstekoecken en olie; zij wisten wel, dat dit het versterkendste voedsel was.

Al deze voorbeelden toonen ons dat de algemeene en krachtig volgehouden dwaling dat men vleesch moet eten om sterk te zijn, geen steun vindt in de feiten; inderdaad precies het tegendeel is waar. Charles Darwin merkte in één zijner brieven op: “De meest buitengewone werkers die ik ooit gezien heb, de arbeiders in de mijnen van Chili, leven uitsluitend van plantaardig voedsel, vele zaden van peulvrucht dragende planten inbegrepen”. Over dezelfde mijnwerkers schrijft Sir Francis Stead: “Het is gewoon voor de arbeiders in de kopermijnen van Midden-Chili om twaalf maal per dag vrachten

te dragen van één of twee honderd pond gewicht tegen een hoogte op van tachtig yards; en hun leefwijze is geheel vegetarisch — een ontbijt van vijgen en kleine brooden, een middagmaal van gekookte boonen en een avondmaal van geroosterde tarwe”.

F. T. Wood schrijft in zijn “Ontdekkingen te Ephtesus”: “De Turksche dragers in Smyrna dragen dikwijls van vier tot zes honderd pond gewicht op hun rug en de kapitein wees mij eens één van zijn mannen die een enorme baal koopmansgoed van achthonderd pond tegen een helling op boven in een pakhuis had gedragen; zoodat bij deze matige leefwijze hun kracht buitengewoon groot is”. Over dezelfde Turken zeide Sir William Fairbairn: “De Turk kan leven en vechten waar soldaten van elke andere nationaliteit zouden verhongeren. Zijn eenvoudige gewoonten, zijn onthouding van sterke drank, en zijn geregeld vegetarisch voedsel stellen hem in staat de grootste ontberingen te lijden en te leven op het meest onvoldoende en eenvoudigste voedsel”.

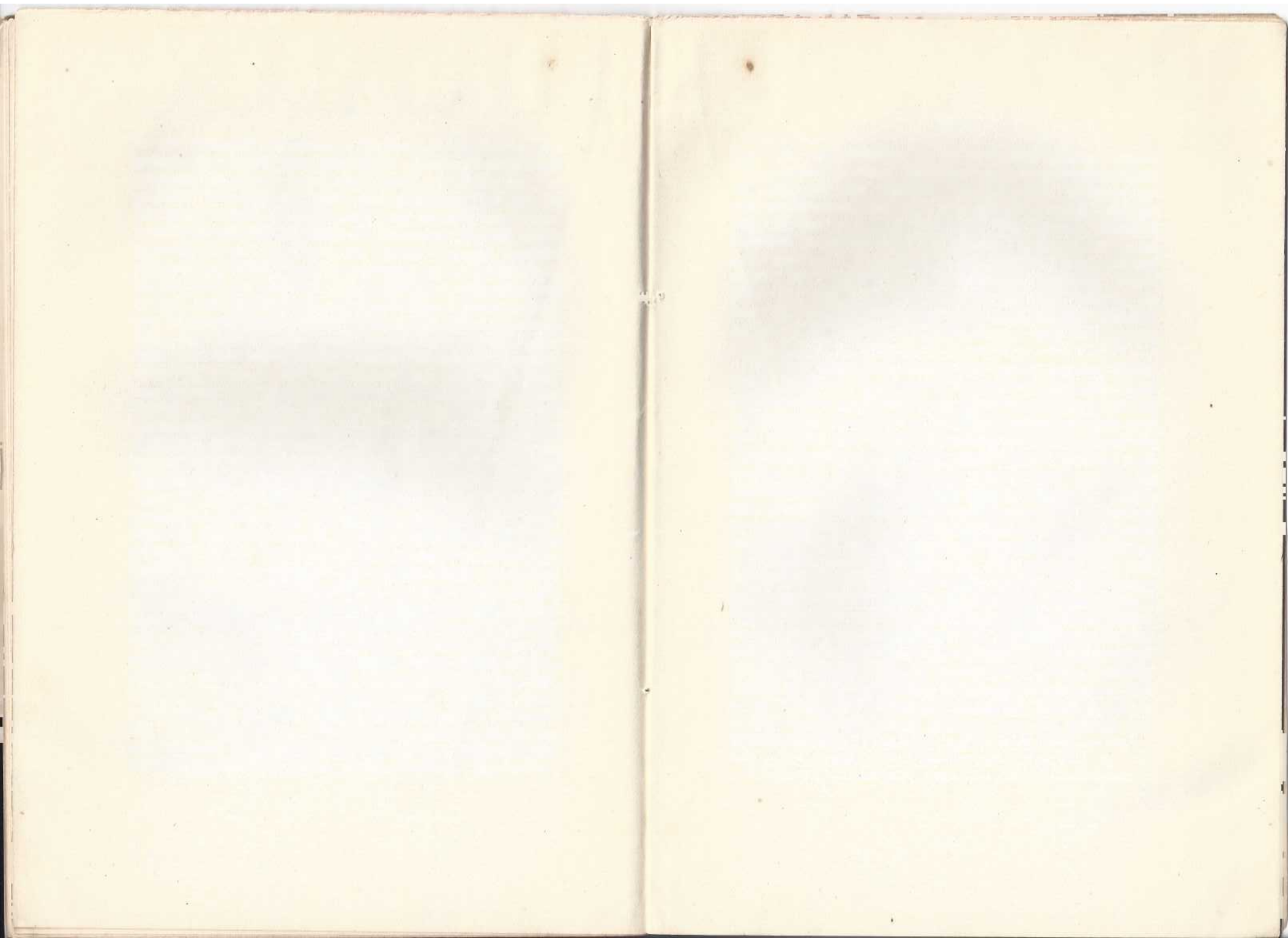
Ik kan zelf getuigen van de enorme kracht, die wordt tentoongespreid door de vegetarische koelies te Tamil in Zuid-Indie want ik heb hun dikwijls lasten zien dragen, waarover ik mij verbaasde. Ik herinner mij, dat ik eens op het dek van een stoomboot stond en keek hoe één dezer koelies een enorme kist op zijn rug nam en er langzaam maar geregeld een plank mee afliep naar land en hem in een loods neerlegde. De kapitein die bij mij stond merkte verwonderd op: “Er waren vier Engelsche arbeiders voor noodig om die kist in de Londensche dokken aan boord te krijgen”. Ik heb ook gezien, dat een andere koelie, nadat men hem een groote piano op zijn rug had gebonden, deze zonder hulp een aanzienlijken afstand droeg; toch zijn deze menschen geheel vegetariër, want zij leven hoofdzakelijk van rijst en water met misschien van tijd tot tijd een beetje tamarinde voor den smaak.

Over hetzelfde onderwerp schrijft Dr. Alexander Haig, dien wij al hebben aangehaald: “Het gevolg van het verlost raken van urine-zuur is geweest dat mijn lichaamskrachten wederom grooter werden dan zij vijftien jaar geleden waren; ik kan bijna niet gelooven, dat ik zelfs vijftien jaar geleden de beweging kon hebben genomen waaraan ik mij nu met volkomen straffeloosheid overgeef — zonder vermoeienis en tegenspoed op den tijd zelf en zonder stijfheid den volgenden dag. Inderdaad ik zeg dikwijls dat het nu onmogelijk is, mij te vermoeien en ik geloof, dat dit betrekkelijk waar is”. Deze bekende arts werd vegetariër omdat hij door zijn studie der ziekten, veroorzaakt door urine-zuur in het lichaam, ontdekte, dat het eten van vleesch de hoofd-oorzaak was van dit doodelijk vergif. Een ander zeer belangrijk punt dat hij vermeldt is, dat de verandering van zijn leefwijze in hem een duidelijke verandering van aard veroorzaakte — dat terwijl hij vroeger altijd zenuwachtig en prikkelbaar was, hij nu veel kalmer, bedaarder en minder boos werd; hij beseft volkomen, dat dit te danken was aan de verandering in zijn voedsel.

Wanneer wij nog meer bewijs begeeren, dan hebben wij dat dicht bij de hand in het dierenrijk. Wij zullen opmerken, dat de carnivoren daar niet de sterksten zijn maar dat alle werk in de wereld wordt gedaan door de herbivoren — door paarden, muil dieren, ossen, olifanten en kameelen. Wij bevinden dat de mensch geen leeuw of tijger nuttig kan gebruiken en dat de kracht van deze wilde vleescheters lang niet gelijk is aan die van hen, die voedsel onmiddellijk uit het plantenrijk opnemen.

5. MINDER DIERLIJKE HARTSTOCHT.

Ten vijfde: omdat het eten van lijken leidt tot het zich overgeven aan drinken en de dierlijke hartstochten

6. SPAARZAAMHEID.

Ten zesde: Omdat de vegetarische leefwijze in elk opzicht goedkoper en beter is dan vleesch. In het zoeven genoemde rondschrijven geeft de Heer Booth als één van de redenen om het aan te prijzen dat "een vegetarisch maal van tarwe, haver, mais en andere graansoorten, linzen, erwten, bonen, noten en dergelijk voedsel, meer dan tienmaal zoo goedkoop is als vleesch voedsel". Vleesch bevat de helft van zijn gewicht aan water, dat betaald moet worden als of het vleesch was. De vegetarische leefwijze, zelfs wanneer wij kaas, boter en melk toestaan kost slechts ongeveer een vierde van de gemengde leefwijze van vleesch en groenten. Tien-duizenden van onze armen, die nu de grootste moeite hebben om rond te komen doordat zij vleesch koopen, zouden door de vervanging daarvan door fruit en plantaardig en ander goedkoop voedsel in staat zijn om in welvaart te leven.

Er is ook een economische kant aan deze quaestie die niet moet worden vergeten. Denk er eens aan hoeveel meer menschen zouden kunnen worden gevoed door een zeker aantal aren land, die ingericht waren voor het kweeken van tarwe door dezelfde hoeveelheid die als weiland is ingericht. Denk er ook eens aan voor hoeveel meer menschen gezond werk op het land kan worden gevonden in het eerste dan in het laatste geval; en dan houd ik het er voor, dat gij zult beginnen in te zien dat er ook van dit gezichtspunt heel veel is te zeggen.

7. DE ZONDE VAN HET SLACHTEN.

Tot nu toe hebben wij gesproken over wat wij noemen de stoffelijke en zelfzuchtige overwegingen, die moesten maken, dat een man ophield met het eten van

dood vleesch en hem, zij het ook slechts om zich zelf, het zuiverder voedsel doen kiezen. Laat ons nu eenige oogenblikken denken aan de moreele en onzelfzuchtige overwegingen in verband met zijn plicht jegens anderen. De eerste — en dit schijnt mij iets verschrikkelijks toe — is de afschuwelijke zonde van het noodeloos vermoorden dezer dieren. Zij, die in Chicago wonen weten het, hoe dit ijzingwekkende onophoudelijke slachten te midden van hen zijn gang gaat, hoe zij het grootste deel van de wereld voeden door slachten op groote schaal en hoe de enorme massa geld, die in dit afschuwelijke bedrijf verdiend wordt, iedere penning er van, met bloed bevlekt is.

Ik heb duidelijk op ontastbaar getuigenis aangetoond dat dit alles volkomen overbodig is. Het vernietigen van leven is altijd een misdaad. Er mogen zekere gevallen zijn, waarin het het minste van twee kwaden is; maar hier is het noodeloos en zonder een schijn van rechtvaardiging want het gebeurt alleen uit zelfzuchtige gewetenlooze hebzucht van hen, die geld maken uit den doodsangst van het dierenrijk ten einde te voldoen aan den verkeerden smaak van hen, die genoeg ontaard zijn om zulk afschuwelijk voedsel te begeeren.

Bedenk, dat het niet alleen zij, die het zedeloze werk doen, maar zij, die, hem aanmoedigen door zich met dit doode vleesch te voeden en hun misdaad loonend maken, die schuldig zijn voor God aan dit vreeselijke werk. Ieder, die gebruik maakt van dit onzuivere voedsel heeft zijn deel aan de onbeschrijfelijke zonde en het lijden waardoor het is verkregen. Het is een algemeen erkend axioma in de wet dat "qui facit per alium facit per se" — wat iemand doet door een ander, doet hij zelf. Dikwijls zal iemand zeggen, "maar het zou in het geheel geen verschil maken op al die vreeselijkheid als ik alleen ophield vleesch te eten". Dit is onwaar en onoprecht. Ten eerste *zou* het verschil ma-

ken, want al gebruikt gij maar een pond of twee iederen dag, zou dat mettertijd zeker tot een gewicht van een dier stijgen. Ten tweede is het niet de vraag van de hoeveelheid maar van de medeplichtigheid aan misdaad; en wanneer gij deel hebt aan de resultaten van de misdaad, helpt gij ongetwijfeld om die loonend te maken en aldus deelt gij onmiddellijk in de schuld. Ieder eerlijk man moet inzien dat dit waar is, maar wanneer de lagere lusten van den mensch in het spel zijn, zijn zij gewoonlijk oneerlijk in hun oordeel en weigeren om de eenvoudige feiten onder de oogen te zien. Er kan zeker geen verschil van meening bestaan wat de bewering aangaat dat dit afschuwelijke onnoodige slachten inderdaad een verschrikkelijke misdaad is.

Een ander groot punt waaraan men moet denken is dat de afschuwelijkste wreedheid is verbonden aan het vervoer van deze ongelukkige dieren, zoowel te land als ter zee; dat is dikwijls het geval bij het slachten zelf. Zij die trachten deze afschuwelijke misdaden te rechtvaardigen zullen u zeggen, dat men moeite doet om de dieren zoo vlug en pijnloos mogelijk te dooden, maar gij behoeft de rapporten slechts te lezen om te zien dat in zeer vele gevallen deze voornemens niet worden uitgevoerd en het verschrikkelijkste lijden is er het gevolg van.

8. DE ONTAARDING VAN DEN SLACHTER.

Nog een ander punt dat men moet beschouwen is de slechtheid om ontaarding en zonde te veroorzaken bij andere menschen. Wanneer gij zelf het mes of de bijl moest gebruiken en het dier slachten voordat gij u met zijn vleesch kondt voeden, zoudt gij het walgelijke beseffen van die taak en heel spoedig weigeren om die te verrichten. Zouden de fijne dames, die bloederige biefstukken eten het prettig vinden hare zonen

als slachters te zien werken? Wanneer dat niet het geval is, dan hebben zij ook geen recht om die taak op de schouders te leggen van den zoon van een andere vrouw. Wij hebben geen recht om een medeburger werk op te dragen, dat wij zelf niet zouden willen doen. Men zou kunnen zeggen, dat wij niemand dwingen dit afschuwelijke middel om in zijn onderhoud te voorzien ter hand te nemen. Maar dat is slechts draaijerij want wanneer wij dit afschuwelijke voedsel eten, vragen wij daardoor, dat iemand zich zal afstompen, dat iemand zich zal verlagen beneden het peil der menschheid. Gij weet dat door de vraag naar dit voedsel een klasse menschen is geschapen, die een buitengewoon slechte reputatie heeft. Natuurlijk toonen zij, die door zulk onrein werk afgestompt zijn, zich ook ruw in andere betrekkingen. Zij zijn woest van aard en bloeddorstig in hun twisten; en ik heb hooren verklaren dat er in menig geval van moord de aanwijzing werd gevonden, dat de misdadiger de eigenaardige draai van het mes had toegepast die het kenmerk is van den slager. Gij moet zeker erkennen, dat dit een onuitsprekelijk afschuwelijk werk is, en dat, wanneer gij eenig aandeel in dit verschrikkelijk bedrijf neemt — zelfs door te helpen om het in stand te houden — gij iemand anders in den toestand brengt (in het minst niet voor uw behoeften, maar slechts voor het voldoen aan uw lusten en hartstochten) dat hij werk verricht, dat gij onder geen omstandigheden zelf zoudt willen verrichten.

Dan moeten wij er ook aan denken dat wij allen hopen op den tijd van algemeenen vrede en vriendelijkheid — een gouden eeuw wanneer er geen oorlog meer zal zijn, een tijd, dat de mensch zoover zal zijn van strijd en toorn, dat de omstandigheden van de wereld geheel zullen verschillen van die welke nu de overhand hebben. Denkt gij niet, dat het dierenrijk ook zal deelen in dien goeden tijd, die zal komen —

dat deze afschuwelijke nachtmerrie van slachterij op groote schaal ervan zal worden weggenomen? De werkelijk beschaafde volkeren van de wereld weten het veel beter; alleen, wij van het Westen zijn nog een jong ras en hebben nog veel ruwheden van de jeugd; anders konden wij die toestanden zelfs geen dag onder ons verdragen. Zonder eenige quaestie behoort de toekomst aan den vegetariër. Het schijnt mij volkomen zeker toe dat wij in de toekomst — en ik hoop dat het in de naaste toekomst moge zijn — op dezen tijd met walging en afschuw zullen terugzien. Ik ben er zeker van dat onze nakomelingen op deze eeuw, in spijt van al haar verbazende ontdekkingen, in spijt van haar schitterende machineriën, in spijt van de enorme fortuinen, die erin gemaakt zijn, zullen terugzien als op een eeuw van slechts gedeeltelijke beschaving en feitelijk slechts weinig van barbaarschheid verwijderd. Een van de argumenten waarmede zij dit zullen bewijzen zal zeker zijn, dat wij deze onnoodige slachting van onschuldige dieren op groote schaal onder ons toelieten — dat wij er zelfs in weelde van leefden en er geld uit maakten en dat wij een klasse wezens schiepen, die dit vuile werk voor ons verrichtten en dat wij ons niet schaamden om uit de gevolgen van hun ontaarding voordeel te trekken.

Dit zijn alle overwegingen die slechts met het stoffelijk gebied te maken hebben. Laat mij u nu iets vertellen van den occulten kant van dit alles. Tot nu toe heb ik vele beweringen gedaan — krachtig en bepaald naar ik hoop — maar alle beweringen, die gij voor uzelf kunt bewijzen. Gij kunt het getuigenis van bekende doktoren en wetenschappelijke mannen lezen; gij kunt zelf de economische zijde van het vraagstuk onderzoeken; gij kunt als gij wilt, gaan zien hoe al deze verschillende soorten menschen het aanleggen om zoo goed te leven op plantaardig voedsel. Alles wat

ik tot nu toe gezegd heb, is dus in uw bereik. Maar nu verlaat ik het gebied van gewoon stoffelijke redeneering en neem u mede naar het gebied, waar gij natuurlijk aan het woord mocht gelooven van hen, die deze hoogere gebieden hebben onderzocht. Laten wij ons dan nu wenden naar de verborgen zijde van dit alles — het occulte.

9. OCCULTE REDENEN.

Onder dit hoofd zullen wij ook twee soorten van redenen krijgen — die welke betrekking hebben op onszelf en onze eigen ontwikkeling en die, welke verband houden met het groote stelsel van ontwikkeling en onzen plicht jegens dit stelsel; zoodat wij ze wederom als zelfzuchtig en onzelfzuchtig kunnen klassificeeren, ofschoon op een veel hoger peil dan vroeger. Ik heb, naar ik hoop in het eerste gedeelte van deze lezing duidelijk aangetoond, dat er eenvoudig geen ruimte voor discussie is met betrekking tot dit vraagstuk van het vegetarisme; alle bewijs en alle overwegingen zijn geheel aan ééne kant en er kan volstrekt niets tegen worden ingebracht. Dit is nog meer opvallend wanneer wij het occulte gedeelte van onze redeneering gaan overwegen. Er zijn sommige studeerenden, die om de kanten van het occultisme heen zweven, die nog niet bereid zijn zijn voorschriften tot het uiterste op te volgen en daarom zijn leering niet aannemen wanneer die in botsing komt met hun persoonlijke gewoonten en begeerten. Sommige van dezen hebben getracht vol te houden, dat de quaestie van voeding van occult standpunt gezien heel weinig verschil kan maken; maar de eenstemmige uitspraak van alle groote scholen van occultisme zoowel uit ouden als nieuwen tijd is op dit punt zeer bepaald geweest; zij hebben verzekerd, dat voor alle ware vooruitgang volstrekte reinheid noodig

is zoowel op het stoffelijk gebied en in voedings-quaesties als in veel hoogere dingen. In vorige lezingen heb ik al volledig het bestaan van de verschillende gebieden der natuur verklaard en van de groote ongeziene wereld rondom ons, en ik heb ook dikwijls gelegenheid gehad te wijzen op het feit dat de mensch in zich stof heeft, die tot al deze hoogere gebieden behoort, zoodat hij voorzien is van een voertuig, dat overeenkomt met elk van deze, door welke hij indrukken kan krijgen en door middel waarvan hij kan handelen. Kunnen deze hoogere lichamen van den mensch op eenige wijze worden beïnvloed door het voedsel dat door het stoffelijk lichaam waarmede zij zoo nauw verbonden zijn, wordt opgenomen? Voorzeker kan dat en wegens deze reden. De grove stof in den mensch is in zeer nauwe aanraking met de astrale en mentale stof — zoo nauw dat elk tot op zeer groote hoogte een tegenhanger is van de andere.

Er zijn b.v. vele soorten en graden van dichtheid van astrale stof zoodat de ééne mensch een astraal lichaam kan hebben van buitengewoon ruwe en grove deeltjes, terwijl een ander er één kan hebben dat veel teerder en verfijnder is. Daar het astraal lichaam het voertuig is van de gemoedsbewegingen, hartstochten en gevoelens, volgt daaruit dat de mensch wiens astraal lichaam van grover soort is voornamelijk onderworpen is aan de grovere soorten van hartstocht en gemoedsbeweging terwijl de mensch die een fijner astraal lichaam heeft zal ervaren dat zijn deeltjes het gemakkelijkst trillen in antwoord op hoogere en meer verfijnde emoties en strevingen. Hij dus, die grove en ongewenschte stof in zijn stoffelijk lichaam in bouwt trekt daardoor in zijn astraal lichaam als tegenhanger daarvan stof van een grove en ongewenschte soort.

Wij weten allen dat op het stoffelijk gebied het gevolg van het overmatig gebruik van dood vleesch is

dat de mensch een grof en ruw voorkomen krijgt. Dat beteekent niet dat alleen het stoffelijk lichaam in onbegeerlijken toestand verkeert; het beteekent ook dat die deelen van den mensch die voor ons gewoon gezicht onzichtbaar zijn, het astrale en het mentale lichaam evenmin in goeden toestand zijn. Zoodat iemand die zichzelf een grof en onrein stoffelijk lichaam opbouwt, tegelijkertijd zichzelf ook grove en onreine astrale en mentale lichamen opbouwt. Dat is voor het oog van den ontwikkelden helderziende dadelijk zichtbaar. De mensch die deze hoogere voertuigen leert zien, ziet dadelijk de uitwerking die op de hoogere lichamen wordt teweeggebracht door onreinheid in het lagere; hij ziet dadelijk het verschil tusschen den mensch die zijn stoffelijk voertuig met zuiver voedsel voedt en hem die er dit afschuwelijke rottende vleesch in stopt. Laat ons zien hoe dit verschil 's menschen ontwikkeling zal beïnvloeden.

10. ONZUIVERE VOERTUIGEN.

Het is duidelijk dat de plicht van den mensch tegenover zichzelf is om al zijn verschillende voertuigen zooveel mogelijk te ontwikkelen om ze tot volmaakte werktuigen te maken ten gebuike van de ziel. Er is een nog hooger stadium waarin die ziel zelf wordt geoefend om een geschikt werktuig te zijn in de handen van den Logos, een volmaakt kanaal voor de Goddelijke Genade; maar de eerste stap naar dit hooge doel is, dat de ziel zelf zal leeren de lagere voertuigen volkomen te beheerschen zoodat er daarin geen gedachte of gevoel zij, die niet door de ziel wordt toegelaten. Al deze voertuigen moeten dus in den hoogst mogelijken toestand van geschiktheid zijn; alle moeten zuiver en rein en vlekkeloos zijn; het is duidelijk dat dit nooit het geval kan zijn zoolang de mensch in het

stoffelijk voertuig zulke ongewenschte bestanddeelen opneemt. Zelfs het stoffelijk lichaam en zijn zinnelijke waarnemingen kunnen nooit op hun best zijn wanneer het voedsel niet zuiver is.

Iedereen die de vegetarische leefwijze aanneemt zal spoedig beginnen op te merken dat zijn smaak en reuk veel scherper zijn dan toen hij zich met vleesch voedde en dat hij nu in staat is een fijn verschil van geur te onderscheiden in voedingsmiddelen waarvan hij vroeger gedacht had, dat zij smakeloos waren, zooals rijst en tarwe.

Hetzelfde is in veel grootere mate waar met betrekking tot de hoogere lichamen. Hun zintuigen kunnen ook niet zuiver zijn wanneer onreine en grove stof er in wordt gebracht; alles van dezen aard belemmert ze en maakt ze dof zoodat het veel moeilijker wordt voor de ziel om ze te gebruiken.

Dit is een feit, dat altijd door den studeerder in occultisme erkend is; gij zult vinden, dat allen, die in den ouden tijd in de mysteriën werden opgenomen steeds menschen waren van de uiterste reinheid en natuurlijk altijd vegetariërs. Vleescheten is absoluut noodlottig voor eenige werkelijke ontwikkeling en zij die het doen werpen ernstige en volstrekt onnoodige moeilijkheden op hun eigen weg.

Ik weet zeer goed dat er andere en nog hoogere overwegingen zijn, die van grooter gewicht zijn dan eenige op het stoffelijk gebied en dat de reinheid van ziel en van hart belangrijker is voor den mensch dan die van het lichaam. Toch is er zeker geen reden waarom wij niet beide zouden hebben; inderdaad het ééne doet ons het andere aan de hand en het hoogere moest het lagere insluiten. Er staan aan zelfbeheersching en zelf-ontwikkeling meer dan genoeg moeilijkheden in den weg; het is zeker meer dan dwaas om een omweg te maken om een nieuwe en zeer belangrijke bij

die lijst te voegen. Ofschoon het volkomen waar is, dat een rein hart meer voor ons zal doen dan een rein lichaam kan toch het laatste zeker veel doen; en geen onzer is zoo ver gevorderd op den weg naar geestelijkheid dat wij het zeer groote voordeel dat het ons geeft kunnen verwaarloozen. Alles wat ons pad moeilijker maakt dan noodig is, is iets dat wij nadrukkelijk moeten vermijden. In ieder geval maakt dit vleeschvoedsel ongetwijfeld het stoffelijk lichaam een slechter werktuig en legt de ziel moeilijkheden in den weg door alle ongewenschte elementen en hartstochten, die tot deze lagere gebieden behooren, te versterken.

Ook is dit ernstig gevolg gedurende het stoffelijk leven niet het eeuwige waaraan wij moeten denken. Wij moeten er aan denken, dat, indien door het brengen van mogelijke onreinheden in het stoffelijk lichaam, de mensch zich een grof en onrein astraal lichaam opbouwt, hij in dat ontaarde voertuig het eerste deel van zijn leven na den dood moet doorbrengen.

Tengevolge van de grove stof, die hij er in gebouwd heeft zullen allerlei ongewenschte wezens in gemeenschap met hem worden gebracht en zullen zijn voertuigen tot hun tehuis maken en een gereed antwoord in hem vinden op hun lagere hartstochten. Niet alleen worden zijn dierlijke hartstochten hier op aarde gemakkelijker opgewekt, maar ook zal hij hevig lijden door het uitwerken van deze begeerten na den dood. Beschouwd van het zelfzuchtig gezichtspunt zelfs, zien wij hier wederom hoe volkomen de occulte overwegingen het eerlijk gezond verstand van de argumenten op het stoffelijke gebied bevestigen. Het hooger gezicht, op dit vraagstuk gericht, toont ons nog levendiger, hoe uiterst ongewenscht het eten van vleesch is, daar het in ons heel veel versterkt van datgene waarvan het zoo noodzakelijk is dat wij bevrijd worden en daarom is

uit het oogpunt van vooruitgang die gewoonte eenvoudig iets dat dadelijk en voor altijd moet worden uitgeworpen.

II. 'S MENSCHEN Plicht JEGENS DE NATUUR.

Dan is er nog de zelfs nog veel belangrijker onzelfzuchtige kant der quaestie — die van 's menschen plicht jegens de natuur. Elke godsdienst heeft geleerd dat de mensch zich in de wereld altijd moest plaatsen aan den kant van God's wil, aan den kant van het goede tegen het kwade, van ontwikkeling tegen achteruitgang. De mensch die zich aan de zijde der ontwikkeling plaatst, beseft de slechtheid van het vernietigen van leven; want hij weet dat, evenals hij hier in zijn stoffelijk lichaam is om de lessen van dit gebied te leeren, zoo ook het dier voor hetzelfde doel zijn lichaam bezigt opdat hij daardoor op zijn veel lager standpunt ervaring moge opdoen. Hij weet dat het leven van het dier het Goddelijk Leven is, dat alle leven in de wereld Goddelijk is; de dieren zijn daarom waarlijk onze broeders, al zijn zij ook jongere broeders en wij kunnen geen enkel recht hebben om hun leven te nemen voor het voldoen aan onzen ontaarden smaak — geen recht om hun onuitputtelijke doodsangst en lijden te veroorzaken alleen om onze ontaarde en verachtelijke lusten te bevredigen.

Wij zijn nu met onze verkeerdelijk genoemde "sport" en onze slachterijen op groote schaal zoover gekomen dat alle wilde schepselen ons gezicht ontvlieden. Lijkt dat op de algemeene broederschap van Gods Schepselen? Is dat uw denkbeeld van de gouden eeuw van oneindige teerhartigheid die moet komen — den toestand, dat ieder levend wezen vlucht uit het gezicht van den mensch wegens zijn moorddadige neigingen? Van dit alles vloeit een invloed op ons terug — een

gevolg dat gij moeilijk kunt beseffen tenzij gij in staat zijt te zien, hoe het er uitziet wanneer het wordt bekeken met het gezicht van het hooger gebied. Elk dezer schepselen, die gij op die manier zoo onbarmhartig vermoordt heeft zijn eigen gedachten en gevoelens met betrekking tot dit alles; het gevoelt afschuw, pijn en verontwaardiging en heeft een krachtig maar niet geuit gevoel van de afschuwelijke onrechtvaardigheid van dit alles. De heele atmosfeer om ons heen is er vol van. Twee keer heb ik in den laatsten tijd van psychische menschen gehoord dat zij de afschuwelijke aura of omgeving van Chicago zelfs vele mijlen er vandaan gevoelden. Mevrouw Besant zeide mij jaren geleden in Engeland hetzelfde — n.l. dat zij lang voor zij in het gezicht van Chicago kwam het afschuwelijke ervan gevoelde en het akelige doodskleed dat op haar neerdaalde, zoodat zij vroeg: "Waar zijn wij en wat is de oorzaak van dit verschrikkelijke gevoel in de lucht?" Deze uitwerking zoo duidelijk te gevoelen is buiten het bereik van den onontwikkelde; maar al zijn niet alle inwoners er direct bewust van en al herkennen zij het niet zooals Mevrouw Besant, zij kunnen er zeker van zijn, dat zij er onbewust door lijden en dat die vreeselijke trilling van afschuw, en vrees en onrechtvaardigheid op elk hunner inwerkt, al weten zij het ook niet.

12. AFSCHUWELIJKE ONGEZIENE GEVOLGEN.

De gevoelens van zenuwachtigheid en diepe neerslachtingheid die daar zoo algemeen zijn, zijn voor een zeer groot deel te danken aan dien afschuwelijken invloed die als een pest-wolk zich over de stad uitspreidt. Ik weet niet hoeveel duizenden schepsels elken dag worden gedood maar het getal is heel groot. Herinner u, dat elk dezer schepselen een bepaald wezen is —

geen voortdurend reïncarnerende individualiteit zooals de uwe of de mijne maar toch een wezen dat leeft op het astraal gebied en daar gedurende langen tijd blijft bestaan. Denk er aan dat deze allen daar blijven om hun gevoelens van verontwaardiging en afschuw uit te storten over alle onrecht en kwelling die over hen zijn gebracht. Ga eens zelf na welk een vreeselijke atmosfeer er is om deze slachthuizen, herinner u dat een helderziende de groote troepen dier zielen kan zien, dat hij weet, hoe krachtig hun gevoelens van afschuw en wrok zijn en hoe deze op alle punten terugslaan op het menschelijk ras. Zij reageeren het meest op hen die het minst in staat zijn ze te weerstaan — op de kinderen die teerder en gevoeliger zijn dan de verharde volwassene. Die stad is een vreeselijke plaats om kinderen in groot te brengen — een plaats waar de geheele atmosfeer zoowel stoffelijk als psychisch is beladen met de uitwasemingen van bloed en van alles wat daarmee samenhangt. Pas onlangs las ik een artikel waarin werd verklaard dat de walgelijke stank die van deze Chicagosche slachthuizen oprijst en zich als een noodlottig miasma over de stad verspreidt, volstrekt niet de meest dodelijke invloed is, die uit die Cristelijke hel voor dieren opstijgt, ofschoon het de zekere doodsadem is voor de lieveling van menige moeder. De slachthuizen vormen niet alleen een pesthol voor de lichamen der kinderen maar ook voor hun ziel. Niet alleen worden de kinderen gebruikt bij het meest terugstootende en wreedste werk maar de heele richting hunner gedachten wordt geleid naar het dooden. Van tijd tot tijd wordt er één gevonden, die te gevoelig is om het zien en hooren te verdragen van dien onophoudelijken afschuwelijken strijd tusschen de wreede lust van den mensch en het onvervreemdbare recht van elk schepsel op zijn eigen leven. Ik las dat een jongen voor wien een predikant een plaats in dat

slachthuis had gekregen, dag na dag bleek en ziek thuiskwam, niet in staat om te eten of te slapen en eindelijk naar dien prediker van het evangelie van den barmhartigen Christus kwam en hem zeide dat hij als het moest van honger wilde sterven maar dat hij geen dag langer in bloed kon waden. De afschuwelijkheden van het slachten hadden hem zoo aangepakt, dat hij niet meer kon slapen. Toch doet menige jongen dit dag na dag tot hij verhard wordt tegen het dooden; en dan doodt hij den één of anderen dag een mensch, inplaats van een lam of varken den hals af te snijden en dadelijk keeren wij op onze beurt onze moordlust tegen hem en denken dat wij rechtvaardigheid hebben betracht. Ik las, dat een jonge vrouw, die veel menschlievend werk verricht in de buurt dezer pesthuizen verklaarde, dat wat het meest indruk op haar maakt van deze kinderen is, dat zij geen spelen schijnen te hebben als spelletjes van dooden, dat zij geen begrip hebben van eenige betrekking tot dieren behalve die van den slachter tot zijn slachtoffer. Dit is de opvoeding, die zoogenaamde Christenen geven aan de kinderen van het slachthuis — een dagelijksche opvoeding in moord, en dan drukken zij hun verwondering uit over het aantal en de beestachtigheid van de moorden in dat district. Toch gaat uw Christelijk publiek kalm door met het zeggen van zijn gebeden en het zingen van zijn psalmen en het luisteren naar zijn preeken als of niet voortdurend zulke vergripen werden gepleegd tegen Gods kinderen in die zinkput van ziekte en misdaad. Voorzeker de gewoonte dood vleesch te eten heeft een moreele gevoelloosheid onder ons veroorzaakt. Denkt gij, dat gij goed doet door uw toekomstige burgers op te voeden te midden van zulk een omgeving van uiterste verdierlijking als deze? Zelfs op het stoffelijk gebied is dit een vreeselijk ernstige zaak en van occult gezichtspunt is zij ongelukkig nog veel ernstiger; want

de occultist ziet het psychische gevolg van dit alles, ziet hoe deze krachten op de menschen werken en hoe zij dierlijkheid en gewetenloosheid versterken. Hij ziet welk een middelpunt van ondeugd en misdaad gij geschapen hebt en hoe vandaar de besmetting zich langzamerhand verbreidt tot zij het geheele land aantast en zelfs de geheele, wat men noemt beschaafde menschheid.

De wereld wordt er op vele manieren door beïnvloed, die de meeste menschen niet in het minst beseffen. Er zijn in de lucht voortdurende gevoelens van schrik zonder reden. Vele uwer kinderen zijn onnoodig en onverklaarbaar bang; zij voelen angst voor zij weten niet wat — angst voor de duisternis of wanneer zij eenige oogenblikken alleen zijn. Sterke krachten zijn in werking om ons heen waar gij geen verklaring van kunt geven en gij beseft niet dat dit alles komt van het feit dat de geheele atmosfeer is beladen met de vijandschap dezer vermoorde schepselen.

De heele schepping is zeer nauw onderling verbonden en gij kunt op deze wijze geen moord op groote schaal plegen op uw jongere broeders zonder vreeselijk het gevolg te gevoelen op uw eigen onschuldige kinderen. Gewis zal er een betere tijd komen wanneer wij bevrijd zullen zijn van deze afschuwelijke smet op onze beschaving, dat vreeselijk verwijt tegen onze barmhartigheid en ons medegevoel; en wanneer die komt zullen wij spoedig zien, dat er een groote verbetering in deze dingen zal komen en langzamerhand zullen wij allen stijgen tot een hooger peil en bevrijd worden van al deze instinctieve angsten en vijandelijkheden.

13. DE BETERE TIJD DIE KOMEN ZAL.

Wij konden er allen heel gauw van bevrijd zijn als de mannen en vrouwen slechts wilden denken want

de gemiddelde mensch is per slot van rekening geen beest maar wil goed zijn, als hij maar weet hoe. Hij denkt niet; hij gaat voort van dag tot dag en beseft niet dat hij den geheelen tijd deelneemt aan een afschuwelijke misdaad. Maar feiten zijn feiten en daaraan kan men niet ontsnappen: ieder die deelneemt aan deze afschuwelijkheid helpt om deze verschrikkelijke zaak mogelijk te maken en deelt ongetwijfeld de verantwoordelijkheid ervoor. Gij weet dat dit waar is en gij kunt zien hoe vreeselijk het is: maar gij zult zeggen "wat kunnen wij doen om de toestanden te verbeteren — wij die slechts kleine eenheden zijn in deze machtige ziedende massa der menschheid?" Slechts doordat eenheden boven de overigen rijzen en beschaafder worden zullen wij eindelijk tot een hooger beschaving komen van het ras als een geheel. Er zal een Gouden Eeuw komen, niet slechts voor den mensch maar voor de lagere rijken, een tijd dat de menschheid zijn plicht jegens zijn jongere broeders zal beseffen — niet om hen te vernietigen maar om hen te helpen en te oefenen zoodat wij van hen geen angst en haat zullen ontvangen maar liefde en toewijding en vriendschap en verstandelijke samenwerking. Er zal een tijd komen dat alle natuurkrachten verstandig zullen samenwerken voor het einddoel niet met voortdurende verdenking en vijandschap maar met algemeene erkenning van die Broederschap die de onze is omdat wij allen kinderen zijn van denzelfden Almachtigen Vader.

Laten wij tenminste de proef nemen; laten wij ons bevrijden van medeplichtigheid aan deze afschuwelijke misdaden, laten wij ons er toe zetten om elk in zijn eigen kleinen kring dien heerlijken tijd van vrede en liefde, die de droom en de ernstige wensch van elk eerlijk en denkend mensch is naderbij te brengen. Wij moesten tenminste zeker gaarne zoo iets kleins als dit doen om de wereld voorwaarts te helpen naar die

roemrijke toekomst; wij moesten ons zelf rein maken; onze gedachten en onze handelingen zoowel als ons voedsel, zoodat wij door voorbeeld zoowel als door voorschrift alles doen wat in ons vermogen is om het evangelie van liefde en barmhartigheid te verbreiden, om een eind te maken aan de regeering van dierlijkheid en angst, en om de dageraad van het groote rijk van rechtschapenheid en liefde nader te brengen, wanneer de wil van onzen Vader zal geschieden op aarde zoowel als in den Hemel.